

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta humanitních studií

Posudek Bakalářské práce

Autorka: Barbora Nitrová

Název práce: Abstinence jako volba

Rok: 2017

Vedoucí práce: PhDr. Iva Poláčková Šolcová, Ph.D.

Autorka se ve své práci zabývá tématem abstinence, respektive dobrovolné abstinence u mladých dospělých. V práci na první pohled zaujme nepřijetí změn v posledním souboru a tím i proškrtané kapitoly, odkazy, chyby. To se asi může stát, ale nemělo by. Nepřijatelné jsou nejednoznačné a nestejně odkazy, které jsou uvedeny v různých typech závorek a různou formou, různá řádkování, velikosti, styly a barvy písma a další technická nezvládnutí práce. Ačkoliv vím, že autorka pracovala na práci dlouho a že nebyla šitá horkou jehlou, finální úprava práce je na hranici přijatelnosti dokumentu.

První část práce tvoří statistiky konzumace alkoholu a dalších návykových látek u dospívajících a mladých dospělých. Následně se autorka na šesti stránkách věnuje abstinentům a naznačuje důvody abstinence. Celkově je teoretická část slabá, jen málo poskytuje oporu pro tvorbu výzkumných otázek, uvádí jen málo výzkumů a relevantních zjištění ve vztahu k abstinenci. Nevyváženost teoretické části, její nesměřování k vlastnímu šetření je problematická.

V empirické části práce je cílem porozumět lépe reakcím sociálního okolí na dobrovolné abstinenty a zároveň získat vhled do zkušenosti abstinentů s reakcemi okolí. Autorka zvolila kvalitativní výzkum, kořeněný pozorováním v experimentálně laděných přirozených situacích. První technikou byl polostrukturovaný rozhovor s abstinenty, který je podrobně popsán. Druhou byla situace konzumace nealkoholického nápoje v prostředí skupiny, která alkohol konzumuje – cílem bylo zjištění reakcí sociálního okolí na nekonzumaci alkoholu. Výběr vzorku i situací, proces šetření, je popsán podrobně – naskakuje ale otázka etiky, kterou autorka v práci téměř vůbec neřeší a nediskutuje (krom stručné informace o informovaných souhlasech a anonymizaci v rámci rozhovorů), což považuji za nežádoucí, autorka by etice měla věnovat vlastní kapitolu. Je s podivem, že nahrávání na telefon v situačních etudách nikterak v práci neošetřuje a participanty výzkumu se tak pravděpodobně stalo několik lidí bez jejich (i zpětného) souhlasu.

V empirické části autorka zodpovídá výzkumné otázky částečně: reakci sociálního prostředí málo těží z vybraných experimentálních pozorování. Rozhovory s participanty jsou naopak dobře vytěžené i analyzované a jsou nejcennějším příspěvkem autorky. Domnívám se, že o abstinenci přináší nové informace i vhledy a takto asi měla vypadat celá práce. Závěrečná diskuse je pečlivá a je škoda, že stejnou pozornost nevěnovala autorka úvodní teoretické části a že některé teorie související s abstinencí přináší právě až do diskuse.

Celkově je práci problematické hodnotit. Čtení závěrečné práce v technicky katastrofálním stavu je obtížné, čtenář vlastně neví, co do práce patří a co nikoliv, co mělo být ještě doděláno a co je hotové. Práce přitom byla často a dostatečně konzultována. Zdá se, že na závěrečná pečlivá čtení a šperkování práce nezbyl prostě čas. I v referencích je řada chyb, špatně udělaných, nadbytečných (Nakonečný, Kasalová-Daňková ad.) a nedokončených odkazů (deconstruction. *International Journal of the Addictions*, 25: 607-628. – str. 57). Práci doporučuji k obhajobě, zda je práce obhajitelná v takto technicky irelevantním stavu nechávám na odborné komisi. Sama bych navrhla hodnotit práci dobře, i vzhledem k nepovedené teorii a celkem dobře povedené analýze a diskusi.

V Praze 20.8.2017

Iva Poláčková Šolcová